

Vårgårda kommun

Miljöstrategi

Antagen av kommunfullmäktige 2015-06-10, §114

Innehåll

INLEDNING.....	3
Syfte.....	3
Uppdrag och beredningens arbete.....	3
Åtgärdsarbete.....	3
Uppföljning och revidering.....	4
Ansvar.....	4
Sammanfattning.....	4
MILJÖPOLICY FÖR VÅRGÅRDA KOMMUN.....	5
1 KLIMATSMART & EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING. 6	6
1.1 Förvaltning.....	6
1.2 Invånare och företag.....	6
2 MILJÖ- & KLIMATSMARTA TRANSPORTER.....	7
2.1 Förvaltning.....	7
2.2 Invånare och företag.....	7
3 HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING.....	8
3.1 Förvaltning.....	8
4 RIK & FRISK NATUR.....	9
4.1 Förvaltning.....	9
4.2 Invånare och företag.....	9
5 GIFTFRI MILJÖ & HÅLLBAR KONSUMTION.....	10
5.1 Förvaltning.....	10
5.2 Invånare och företag.....	10
6 KUNSKAP OCH ENGAGEMANG.....	11
6.1 Förvaltning.....	11
6.2 Invånare och företag.....	11

INLEDNING

Syfte

Miljöstrategin för Vårgårda innehåller åtgärder med prioriteringar för hur kommunen ska få en stark miljöprofil samt bidra till att invånare, företagare och anställda får förutsättningar för att bidra till ett hållbart samhälle.

Kommunens lokala miljömål och Vision 2018, framför allt målområdet Attraktiv miljö, har varit till grund för de åtgärder som presenteras i strategin.

Miljöstrategin innehåller även en övergripande miljöpolicy.

Uppdrag och beredningens arbete

Fullmäktigeberedningen för miljöstrategi tillsattes vid fullmäktigesammanträdet 2013-11-27.

Uppdraget var att ta fram en vägledning med prioriteringar för att nå det politiska målet ”Kommunen har en stark miljöprofil och kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet med att skapa det uthålliga samhället”. Vägledningen ska ta hänsyn till det som är beslutat i ”Lokala miljömål för Vårgårda kommun” (2012-05-09).

Vägledningen ska beskriva hur alla invånare, företagare och anställda i Vårgårda ska få kunskap, vilja och förmåga att ta ett djupt ansvar för vår miljö.

Fullmäktigeberedningens ledarmöter utsågs 2013-11-27 (med kompletteringar 2014-01-29) och har bestått av följande:

Daniel Dalén (KD) ordförande, Mikaela Engström (M), Peter Olofsson (C), Sven-Olov Vårhall (FP), Bahrija Gafurovic (S), Helen Persgren (MP), Patrik Dahlin (V), Håkan Claesson (Företagarna/Köpmannaföreningen), Christoffer Kullingsjö (LRF), Ingvar Svantesson (Naturskyddsföreningen) samt ej tillsatt från LO/TCO.

Beredningen har biståtts av följande tjänstemän från Strategisk Planering och Utveckling: Göran Hernberger, projektledare och Nina Lidholm (från januari 2015) miljöstrateg.

Utöver miljöberedningens arbetsmöten har det varit en medborgardialog och två vägledningsdebatter i fullmäktige.

Åtgärdsarbete

Det lokala miljömålsdokumentet från 2012-05-09 innehåller såväl mål som åtgärder. Åtgärder ur miljömålsdokumentet som anses av särskild vikt har lyfts in i denna Miljöstrategi, och markeras med *.

I denna strategi är åtgärderna grupperade i sex områden med hänvisning till vilka miljömål och vilka delar av Vision 2018 - Attraktiv miljö, de bidrar till att uppnå.

Åtgärderna är prioriterade i skalan 1-3, där 1 är den högsta prioriteringen. Åtgärder som är markerade med prioritet 1 kan vara åtgärder som redan pågår till viss del, men behöver fortlöpa eller utvecklas.

Strävan är att alla åtgärder ska påbörjas och helst vara slutförda innan år 2020 är slut. Åtgärderna ska påbörjas enligt följande modell:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prioritet 1	_____					
Prioritet 2			_____			
Prioritet 3					_____	

Förvaltningen ska arbeta fram handlingsplaner utifrån strategin där det beskrivs hur respektive verksamhet ska arbeta med de åtgärder som är aktuella för dem. Handlingsplanerna ska innehålla tidplan och ansvarig samt vara resursförsörjda inom budget.

Uppföljning och revidering

Åtgärdsarbetet ska följas upp årligen i anslutning till årsredovisningen som redovisas till kommunens ledningsgrupp och kommunfullmäktige. Uppföljningen ska innehålla en lägesbeskrivning av åtgärderna i handlingsplanerna.

Miljöstrategin ska revideras vid behov, senast år 2020.

Ansvar

Förvaltningen är ansvarig för uppföljning av arbetet. Strategisk Planering och Utveckling ansvarar för sammanställning och för redovisning.

Sammanfattning

Åtgärderna i Miljöstrategin sammanfattas i en Miljöpolicy för Vårgårda kommun.

MILJÖPOLICY FÖR VÅRGÅRDA KOMMUN

Vårgårda kommun ska ha en stark miljöprofil och kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet att skapa det uthålliga samhället.

Vision, mål och lagkrav inom miljöområdet uppfylls genom samverkan mellan kommun, medborgare och företag genom arbete med:

- Klimatsmart och effektiv energianvändning.
- Miljö- och klimatsmarta transporter.
- Hållbar samhällsplanering.
- Resurseffektiva kretslopp och en hållbar konsumtion.
- En giftfri miljö och en rik och frisk natur.

Detta utförs med god kunskap och engagemang och genom ständiga förbättringar.

1 KLIMATSMART & EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

Åtgärder som bidrar till att nå Vision 2018 – Attraktiv miljö del Vårgårda – kommunen med en stark miljöprofil och del Miljö- och klimatsmart byggande och boende inklusive lokaler för olika verksamheter samt de nationella och lokala miljömålen: Frisk luft, Bara naturlig försurning, Begränsad klimatpåverkan.

1.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

- 1 Aktivt arbeta med energisparande åtgärder i verksamheterna.
- 1 Aktualisera energiplan, med mål om 100% förnyelsebar energianvändning.
- 1 Aktivt arbeta med energieffektivisering av fastighetsbeståndet.
- 2 Ta fram riktlinjer för byggnation och renovering av kommunens fastigheter så att kommunen blir föregångare inom miljövänligt och energieffektivt byggande.
- 2 Tydliggöra ägardirektiven för Vårgårda Bostäder kring miljö- och energi.

1.2 Invånare och företag

För att skapa förutsättningar för invånare och företag ska förvaltningen:

- 1 Göra energi- och klimatrådgivningen mer synlig genom medverkan i publika evenemang i kommunen.
- 2 Ta fram en modell som stimulerar energi- och miljösmart byggande.
- 2 Verka för att hushållens och företagens energianvändning inte kommer från fossila källor.

2 MILJÖ- & KLIMATSMARTA TRANSPORTER

Åtgärder som bidrar till att nå Vision 2018 – Attraktiv miljö del Vårgårda – kommunen med en stark miljöprofil och del Miljö- och klimatsmart byggande och boende inklusive lokaler för olika verksamheter samt de nationella och lokala miljömålen: Frisk luft, Bara naturlig försurning och Begränsad klimatpåverkan.

2.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

- 1 Aktivt arbeta med att verksamhetens resor och transporter blir mer miljö- och klimatsmarta.
- 1 Inrätta cykelpool för kommunanställda och skapa förutsättningar för att kunna cykla i tjänsten.
- 1 Ta fram en intern resepolicy.
- 1 Ta fram ny GC-plan och färdigställa påbörjad cykelledsplan.

2.2 Invånare och företag

För att skapa förutsättningar för invånare och företag ska förvaltningen:

- 2 Verka för att erbjuda laddningsmöjligheter för elfordon.
- 2 Genomföra kampanj om hållbara transporter samt motivera människor att åka mer kollektivt.
- 2 Tillgängliggöra bilpool för allmänheten.
- 3 Verka för ett inrättande av cykelpool för allmänheten.
- 3 Initiera elektronisk tjänst för samåkning.
- 3 Uppmuntra dem som leasar och köper fordon att välja sådana som drivs av förnybara energikällor.

3 HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING

Åtgärder som bidrar till att nå alla de tre delarna i Vision 2018 – Attraktiv miljö samt det nationella och lokala miljömålet: God bebyggd miljö.

3.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

- 1 Beakta energihushållningsaspekter vid all fysisk planering.
- 1* Beakta att närhet till grönområde vid införande av nya detaljplaner. Högst 500 meters promenadavstånd till närmaste grönområde i detaljplanerade områden.
- 1 Se till att goda rutiner finns för att miljömål och nationella riktlinjer kring miljö och ekosystemtjänster beaktas i samhällsplaneringen.
- 1 Planera för kollektivtrafik vid anläggande av nya bostadsområden, skolor, arbetsplatser m.m.
- 1 Prioritera cyklister och fotgängare före biltrafik vid kommande centrumplanering.
- 1* Fortsatt förbättring och framtagande av säkrare underhållsplaner av dagvatten och avloppsnät.
- 2* Utbyggnad av separata ledningar för dagvatten och avloppsvatten i kommunens nät.

4 RIK & FRISK NATUR

Åtgärder som bidrar till att nå alla de tre delarna i Vision 2018 - Attraktiv miljö samt de nationella och lokala miljömålen: Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ingen övergödning, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt växt och djurliv.

4.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

- 1 Aktivt arbeta med att förebygga negativ miljöpåverkan från verksamheten.
- 1* Vid tillsyn av areella näringar prioriteras företag i anslutning till Säveån, Nossan, Ornungasjön, Kvinnestadsjön och Säven.
- 1* Kyllingsåns och Säveåns närområden ska rustas upp och göras mer tillgängliga för allmänheten.
- 1* Fastställa en kommunal vattenförsörjningsplan.
- 1 Miljöövervakning som görs i kommunens sjöar och vattendrag ska sammanställas och redovisas på kommunens hemsida.
- 1 Arbeta för att kommunens tätortsnära natur vårdas med syfte att värna den biologiska mångfalden.
- 1 Se till att nuvarande genomförandeplan för avloppsinventering följs.
- 2 Säkerställa att ingångna överenskommelser med grupper som sköter intressanta kulturmiljövärden efterlevs samt teckna fler nya överenskommelser.
- 2 Medverka i olika projekt som främjar ett rikt växt- och djurliv.

4.2 Invånare och företag

För att skapa förutsättningar för invånare och företag ska förvaltningen:

- 1 Öka möjligheten för medborgarnas delaktighet och medverkan i kommunens miljöprojekt.
- 1 Informera om vad som är tillåtet att hålla i avlopps- och dagvattennät.
- 2 Initiera stadsodling.
- 2 Öka marknadsföringen av kommunens naturvärden och sevärda platser. Ljungås är ett exempel.
- 2 Samverka med olika intressenter inom naturvård och skogsvård.

5 GIFTFRI MILJÖ & HÅLLBAR KONSUMTION

Åtgärder som bidrar till att nå alla de tre delarna i Vision 2018 - Attraktiv miljö samt de nationella och lokala miljömålen: God bebyggd miljö, Giftfri miljö och Ett rikt odlingslandskap.

5.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

Upphandling och inköp

- 1 Aktivt arbeta med att hushålla med resurser och miljöanpassa inköpen.
- 1 Fastställa inköpsriktlinjer, upphandlings- och inköspolicy där miljömässiga etiska och sociala krav ställs.
- 1 Aktivt arbeta för ökad andel ekologiska livsmedel.
- 1 Aktivt arbeta för ökad andel närproducerade och svenska livsmedel samt att livsmedelsinköpen kontinuerligt blir mer säsongs- och klimatanpassade.

Giftfria och resurssnåla kretslopp

- 1 Aktivt arbeta med att minimera mängden avfall, se till att rätt hantering av avfallet sker samt att avfallets farlighet minskar.
- 1 Aktivt arbeta med minskat matsvinn i förvaltningens matserveringar.
- 1 Aktivt arbeta med att fasa ut giftiga produkter i den kommunala verksamheten och se till att rätt hantering av kemikalier sker.
- 1 Se till att kommunens alla verksamheter källsorterar allt sitt avfall.
- 2 Aktivt arbeta med att göra alla kommunens verksamheter så giftfria som möjligt. Fokus ska vara på barn och ungas miljöer.
- 2* Antagande av avfallsplan.
- 2* Aktualisera handlingsplan för förorenade områden.

5.2 Invånare och företag

För att skapa förutsättningar för invånare och företag ska förvaltningen:

- 1 Informera om minskad och miljövänligare användning av kemikalier.
- 1 Informera om avfallsminimering och återvinning.
- 2 Verka för rätt hantering av avfall samt att mängden avfall och avfallets farlighet ska minska.
- 2 Aktivt arbeta med näringsliv och organisationer för en mer hållbar livsmedelsproduktion och livsmedelskonsumtion.

6 KUNSKAP OCH ENGAGEMANG

Åtgärder som bidrar till att nå alla de tre delarna i Vision 2018 - Attraktiv miljö och alla miljömål.

6.1 Förvaltning

För den kommunala verksamheten ska förvaltningen:

- 1 Föregå med gott exempel och inspirera andra i miljöarbetet.
- 1 Hållbarhetsaspekter (ekologiska, sociala och ekonomiska) ska beaktas i alla beslut genom en hållbarhetsanalys (likt jämställdhetsanalys).
- 1 Utveckla och kvalitetssäkra miljöarbetet genom miljöledning.
- 1 Utföra årlig miljöredovisning.
- 1 Arrangera / medverka i miljöveckor.
- 1 Bli medlem i Sveriges Ekokommuner.
- 1 Instifta ett internt miljöpris som ska delas ut regelbundet.
- 1 Arbeta för att skapa förutsättningar för att hela den kommunala verksamheten ska kunna bli Miljödiplomerad enligt Svensk Miljöbas.
- 2* Genomföra utbildning om hållbar utveckling till alla anställda och förtroendevalda för att de ska kunna bidra till att miljömål och vision om att vara en ledande miljökommun kan uppnås.
- 2* Se till att skolor och förskolor är aktiva i miljöarbetet för att utveckla miljömedvetenhet i tidiga åldrar, t.ex. genom systemet ”Grön flagg”.
- 3* Se till att skolor har tillgång till studieobjekt i närområdet för utbildningsändamål.

6.2 Invånare och företag

För att skapa förutsättningar för invånare och företag ska förvaltningen:

- 1* Löpande ge information på kommunens hemsida om miljön i Vårgårda.
- 1 Informera om hur man kan leva mer hållbart och klimatsmart.
- 2 Använda COI för att hjälpa mindre företag i förbättringsarbete med avseende på miljö.
- 2 Tillsammans med företagen ta fram förutsättningar för att bli en Fairtrade City.
- 3 Genom COI stötta små företag med Miljödiplomering.
- 3 Genom COI lyfta fram miljövänligt hållbara produkter och tjänster från Vårgårda.